

Werkformulier

Implementatie Taakherschikking

Verpleegkundig Specialist

Dit formulier is opgesteld door de Werkgroep Taakherschikking van de Federatie Medisch Specialisten en wordt ondersteund door de V&VN – Verpleegkundig Specialisten. Het formulier past bij de Handreiking Implementatie Taakherschikking van de KNMG (2012) en is met ondersteuning van het bureau van de KNMG tot stand gekomen.

Dit document is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Gerealiseerd moet worden dat dit formulier slechts een uitwerking is van de Handreiking Implementatie Taakherschikking KNMG en niet alle aspecten en nuances tot in detail in zich draagt.

Organisatie & Werkafspraken rond taakherschikking

Organisatie & Samenwerking

Instelling

Ziekenhuis:

Locatie:

Afdeling:

Deze afspraken betreffen de samenwerking tussen:

Gegevens Beroepsbeoefenaar

Naam:

Verpleegkundig specialist (VS)

Specialisme van de verpleegkundig specialist:

- Preventieve zorg
- Acute zorg
- Intensieve zorg
- Chronische zorg
- Geestelijke gezondheidszorg

Deelgebied van de geneeskunst:

Opleiding afgerond in:

Registratie in het Verpleegkundig Specialisten Register d.d.:

Herregistratie d.d.:

Aanvullende opleiding / scholing:

Tot het gebied van deskundigheid van de verpleegkundig specialist wordt gerekend het zelfstandig indiceren en verrichten van handelingen op het deelgebied van de geneeskunst waarbinnen de verpleegkundig specialist is opgeleid. Deze handelingen omvatten het onderzoeken, behandelen en begeleiden van patiënten met veel voorkomende aandoeningen binnen dat deelgebied van de geneeskunst.

Samenwerkingsverband

Een VS werkt in een samenwerkingsverband met praktiserend medisch specialisten waarbij binnen het samenwerkingsverband werkafspraken zijn gemaakt over de inzet van de VS en continuïteit van zorg en opvang van zorg bij calamiteiten is gewaarborgd. De werkafspraken en gehanteerde protocollen zijn schriftelijk vastgelegd en toetsbaar.¹ De zorgactiviteiten van de VS zijn ingebed in het integrale zorgproces. Er is een schriftelijke samenwerkingsovereenkomst tussen de maatschap/vakgroep en de VS. Het samenwerkingsverband draagt zorg voor de continuïteit van zorgverlening aan de patiënt, zowel overdag als in ANW-uren.

- Met welke medisch specialisten wordt in een samenwerkingsverband gewerkt? *(zie toelichting)*
- Wie is het (eerste) aanspreekpunt voor de VS?

¹ Dit document kan hiervoor dienen.

Naam	Functie

Werkafspraken

Zorgactiviteiten

- Binnen welk(e) specialisme(n) is de VS werkzaam?
- Welke zorgactiviteiten neemt de VS op zich? (polikliniek, kliniek, etc.)

Voorbehouden handelingen:

- Welke (voorbehouden) diagnostische- en therapeutische handelingen worden volledig zelfstandig uitgevoerd (op grond van art 36aWetBIG)?

- Hebben de activiteiten een routinematig karakter? Ja/nee
- Zijn de activiteiten van een beperkte complexiteit? Ja/nee
- Betreft het handelingen waarvan de risico's te overzien zijn? Ja/nee

Indien 1 of meer keer "nee", dan per activiteit toelichten waarom hiervan wordt afgeweken. Uitvoering geschiedt in opdracht en onder supervisie!

- Welke (voorbehouden) diagnostische en therapeutische handelingen worden alleen in overleg met /in opdracht van een medisch specialist uitgevoerd?

Verwijsbeleid

De VS is bevoegd tot verwijzen naar, consulteren van en samenwerken met artsen en met andere gezondheidszorgmedewerkers.

- Welke specifieke afspraken zijn binnen de vakgroep/maatschap/ziekenhuis gemaakt over het consulteren van medisch specialisten of (door-)verwijzen van patiënten (bijv. t.a.v. ketenzorg, terug naar de huisarts, etc.)?
- Welke afspraken zijn gemaakt over het ontslaan en overplaatsen van patiënten van de afdeling/IC/uit de instelling naar huis / naar andere instelling?

Geprotocolleerde zorg

De maatschap/vakgroep werkt aan de hand van landelijk vastgestelde richtlijnen en protocollen en eventueel hieruit voortvloeiende lokale werkafspraken, bijvoorbeeld met huisartsen.

- Welke specifieke lokale werkafspraken / protocollen zijn gemaakt (bijv. i.h.k.v. ketenzorg)

Evaluatie

- Participeert VS in patiëntbespreking / complicatiebespreking / obductiebespreking?
- Op welke manier en door wie wordt de door VS geleverde zorg geëvalueerd?

Registreren en declareren

Per 1 januari 2015 dient elke zelfstandige zorgactiviteit door een VS met een AGB-code te worden geregistreerd . Welke afspraken zijn gemaakt over de wijze van registreren en declareren :

- Met de maatschap/vakgroep?
- Met het ziekenhuis/de zorginstelling?

Overige opmerkingen

Bij herziening van de wettekst (de Algemene Maatregel van Bestuur en de Nota v Toelichting Tijdelijk besluit regels zelfstandige bevoegdheid verpleegkundig specialisten, behorende bij Wet BIG art. 36a) dient dit werkformulier te worden herzien.

Datum van dit document:

Evaluatie op:

Bevoegdheden en deskundigheidsgebied VS

De Verpleegkundig Specialist heeft sinds 1 januari 2012 een in de WetBIG verankerde tijdelijke bevoegdheid tot het indiceren, uitvoeren en delegeren van een aantal voorbehouden handelingen. De wet kent de bevoegdheid onder een aantal voorwaarden toe. Het moet gaan om handelingen die:

- op grond van de wet aan de VS zijn toegekend;
- die vallen binnen het deskundigheidsgebied waarin de VS is opgeleid;
- die van een beperkte complexiteit zijn;
- die routinematig worden verricht;
- waarvan de risico's te overzien zijn;
- bovendien moet de VS bekwaam zijn om de betreffende handeling te verrichten.

“De grenzen aan de zelfstandige bevoegdheid zijn gesteld door beperktere complexiteit van de handeling, de routinematigheid ervan, door de eis dat de risico's goed te overzien moeten zijn en dat de landelijke richtlijnen, standaarden en daarvan afgeleide protocollen worden gevolgd. De afgeleide protocollen zijn in feite een weerslag van de samenwerking tussen de verpleegkundig specialist en andere disciplines..... Een en ander houdt in dat de verpleegkundig specialist geen grote risicovolle operaties zelfstandig uitvoert, en dat alleen Uitsluitend Recept-geneesmiddelen (UR-geneesmiddelen) worden voorgeschreven die binnen het beroepsdeel van het specialisme van de verpleegkundig gebruikelijk zijn.” *Tijdelijk besluit zelfstandige bevoegdheid verpleegkundig specialisten – Staatsblad 2011 – 659.* <http://www.orde.nl/taakherschikking.html>

Voor zover de VS taken uitvoert binnen de reikwijdte van de in de wet toegekende bevoegdheden en binnen het deskundigheidsgebied waarin hij is opgeleid, betekent dit ook een zelfstandige verantwoordelijkheid. Er kunnen echter ook taken die niet als voorbehouden handeling worden uitgevoerd door VS. Met dit formulier ontstaat inzicht en duidelijkheid in de activiteiten van VS in relatie tot andere beroepsbeoefenaren en daarmee beter inzicht in verantwoordelijkheid.

Geneesmiddelen voorschrijven

De bevoegdheid om UR-geneesmiddelen voor te schrijven is niet onbeperkt. De grenzen aan deze zelfstandige bevoegdheid zijn gesteld door:

- a. het deskundigheidsgebied van de VS;
- b. de beperktere complexiteit van de handeling
- c. de routinematigheid ervan;
- d. door de eis dat risico's goed te overzien moeten zijn;
- e. de landelijke richtlijnen, standaarden en daarvan afgeleide protocollen die moeten worden gevolgd;
- f. de individuele bekwaamheid van de VS.

Er wordt zo nodig onderscheid gemaakt tussen recepten voor UR-geneesmiddelen waarbij:

- zonder tussenkomst van een arts een medicamenteuze behandeling wordt gestart;
- zonder tussenkomst van een arts een medicamenteuze behandeling wordt gecontinueerd of bijgesteld;
- zonder tussenkomst van een arts een medicamenteuze behandeling wordt gestopt.

Afspraken die worden gemaakt met betrekking tot de reikwijdte van de voorschrijfbevoegdheid van de VS en schriftelijk zijn vastgelegd moeten bekend worden gemaakt aan de ziekenhuisapotheker.

Zie voor verdere toelichting de Handreiking voorschrijfbevoegdheid Physician Assistent en Verpleegkundig Specialist, november 2012.
<http://www.orde.nl/taakherschikking.html>

Juridisch kader zelfstandige bevoegdheid van een Verpleegkundig Specialist / Physician Assistant

Oude Situatie (tot 2012)	Nieuwe situatie (na 2012)
<p>Instelling: verantwoordelijk voor de kwaliteit van zorg (Kwaliteitswet Zorginstellingen)</p>	<p>Instelling: verantwoordelijk voor de kwaliteit van zorg (Kwaliteitswet Zorginstellingen)</p>
<p>Hoofdbehandelaar (medisch specialist) verantwoordelijk voor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medisch inhoudelijke behandeling door hemzelf; • De regie van de behandeling van de cliënt door hemzelf en andere specialisten en zorgverleners 	<p>Hoofdbehandelaar verantwoordelijk voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diagnose en/of de behandeling van de zorgvraag van patiënt. Bij medische overdracht van een patiënt wordt ook het hoofdbehandelaarschap overgedragen. • De regie van de behandeling van de cliënt door hemzelf en andere specialisten en zorgverleners <p><i>Hoofdbehandelaar volgt uit de zorgvraag van de patiënt. Maak duidelijke afspraken hierover.</i></p>
<p>Medisch specialist verantwoordelijk voor opdracht van voorbehouden handelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De indicatie • De beslissing tot opdracht • Toetsen van bekwaamheid • Zorgen voor toezicht en tussenkomst • Randvoorwaarden (protocollen, scholing, evaluatie etc.) 	<p>Verpleegkundig specialist / physician assistant zelfstandig verantwoordelijk voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indicatie voor een voorbehouden handeling • Uitvoeren van een voorbehouden handeling • Bewaken van grenzen van eigen bekwaamheid <p>Medisch specialist verantwoordelijk voor indicatie en opdracht van overige handelingen <i>(die niet tot zelfstandige bevoegdheid van VS of PA behoren / waarvoor PA/VS onvoldoende bekwaam is)</i></p>
<p>Verpleegkundig Specialist / Physician Assistant</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zelf verantwoordelijk voor eigen bekwaamheid en correcte uitvoering van de opdracht 	<p>Medisch specialist en Verpleegkundig Specialist / Physician Assistant bepalen <u>samen</u> de reikwijdte van bevoegdheden.</p>

1. Verpleegkundig specialist acute zorg bij somatische aandoeningen:
  - het verrichten van heelkundige handelingen;
  - het verrichten van catheterisaties;
  - het geven van injecties;
  - het verrichten van puncties;
  - het verrichten van electieve cardioversie;
  - het toepassen van defibrillatie;
  - het verrichten van endoscopieën;
  - het voorschrijven van UR-geneesmiddelen.
2. Verpleegkundig specialist chronische zorg bij somatische aandoeningen:
  - het verrichten van heelkundige handelingen;
  - het verrichten van catheterisaties;
  - het geven van injecties;
  - het verrichten van puncties;
  - het verrichten van endoscopieën;
  - het voorschrijven van UR-geneesmiddelen.
3. Verpleegkundig specialist preventieve zorg bij somatische aandoeningen:
  - het geven van injecties;
  - het voorschrijven van UR-geneesmiddelen.
4. Verpleegkundig specialist intensieve zorg bij somatische aandoeningen:
  - het verrichten van heelkundige handelingen;
  - het verrichten van catheterisaties;
  - het geven van injecties;
  - het verrichten van puncties;
  - het verrichten van electieve cardioversie;
  - het toepassen van defibrillatie;
  - het verrichten van endoscopieën;
  - het voorschrijven van UR-geneesmiddelen.
5. Verpleegkundig specialist geestelijke gezondheidszorg:
  - het geven van injecties;
  - het verrichten van puncties;
  - het toepassen van defibrillatie;
  - het voorschrijven van UR-geneesmiddelen.